

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Геолого-географічний факультет
Кафедра фізичної географії та природокористування

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

МОНІТОРИНГ ГЕОМОРФОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В БЕРЕГОВІЙ ЗОНІ СВІТОВОГО ОКЕАНУ

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	106 «Географія»

Розробники:

ШУЙСЬКИЙ Ю.Д., д.г.н., проф., зав. кафедри фізичної географії та природокористування;

ВИХОВАНЕЦЬ Г.В., д.г.н., проф. кафедри фізичної географії та природокористування

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри фізичної географії та природокористування

Протокол № 1 від "31" серпня 2017 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Шуйський Ю.Д.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету:

Протокол № 1 від "04" 09.2017 р.

Голова НМК

(підпис)

Біличов Я.М.
(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни “ **МОНІТОРИНГ ГЕОМОРФОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В БЕРЕГОВІЙ ЗОНІ СВІТОВОГО ОКЕАНУ**” складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки PhD студентів спеціальності 106 „Географія”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є геоморфологічні об'єкти і процеси в береговій зоні Світового океану у зв'язку з необхідністю її господарського використання.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоїти сучасні комплексні методи моніторингу геоморфологічних процесів в береговій зоні Світового океану.

Завдання:

- Основні риси історії моніторингу берегової зони протягом останнього сторіччя;
- визначити розташування геоморфологічних об'єктів в береговій зоні морів та океанів, їх особливості та класифікації;
- визначати розбіжності в формуванні рельєфу в різних частинах берегової зони, в регіональних та зональних;
- визначити складність будови берегової зони, з урахуванням її надводної та підводної частини;
- практичне значення моніторингу берегової зони.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

КЗН.04 – володіння комплексними та прикладними методами дослідження в географії, фундаментальними навичками науково-дослідної роботи;

- вміти аналізувати наукову літературу з метою вибору напрямку досліджень, обрати самостійно або кваліфіковано сприйняти представлену тему досліджень;

- вміти моделювати основні процеси майбутнього дослідження з метою вибору методів дослідження, наявного апаратного забезпечення або створення нових методик, користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією;

- вміти обробляти та аналізувати отримані результати досліджень та документально їх обробляти.

КЗН.06 – уміння збирати, обробляти, зберігати та аналізувати наукову географічну інформацію з метою вибору напрямку досліджень за обраною темою з використанням сучасних інформаційних технологій;

- уміння створювати авторські та користуватись стандартними банками комп'ютерних програм і банками даних;

- уміння виконувати інноваційну діяльність щодо впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу;

- вміти користуватись програмами ГІС ArcGis, Mapinfo, Excel для побудови карт та графіків;

КЗП.17 – вміти моделювати основні процеси майбутнього дослідження з метою вибору методів дослідження, наявного апаратурного забезпечення або створення нових методик, користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією;

- вміти обробляти та аналізувати отримані результати досліджень та документально їх обробляти;

КСП. 12 – володіти логікою збалансованої організації суспільства;

- вміти визначати використовувати універсальні аналітичні методи та прийоми обробки статистичних даних.

Програмні результати навчання (вміння та навички):

- володіння комплексними та прикладними методами дослідження в географії, фундаментальними навичками науково-дослідної роботи;

- вміти обробляти та аналізувати отримані результати досліджень та документально їх оформляти;

- уміння збирати, обробляти, зберігати та аналізувати наукову географічну інформацію з метою вибору напряму досліджень за обраною темою з використанням сучасних інформаційних технологій;

- вміти обробляти та аналізувати отримані результати досліджень та документально їх оформляти;

- вміти використовувати універсальні аналітичні методи та прийоми обробки статистичних даних.

Курс буде викладений у формі лекцій (8 годин) та організації самостійної роботи студентів (82 години).

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Моніторинг берегових процесів

Тема 1. Основні риси історії моніторингу берегової зони протягом останнього сторіччя. Види моніторингу та їх призначення в береговій зоні моря.

Тема 2. Об'єкти моніторингу в береговій зоні морів та океанів, їх особливості та класифікації.

Тема 3. Моніторинг абразійних форм рельєфу і процесів їх формування. Особливості хвильового впливу, з урахуванням сили хвилювань, уклонів підводного схилу, розмірів захисного притульного пляжу та висоти кліфу.

Тема 4. Моніторинг акумулятивних форм рельєфу та процесів їх утворення в різних фізико-географічних умовах.

Тема 5. Нехвильові процеси розвитку берегової зони та особливості їх моніторингу. Визначення, зміст, взаємодія з суміжними об'єктами, внесок хвильових процесів, розвиток в часі, практичне значення.

3. Рекомендована література

1. Беручашвили Н.Л., Жучкова В.К. Методы комплексных физико-географических исследований: Учебник. – М.:Изд-во МГУ, 1997. – 320 с.
2. Галік О.І. Метеорологічні прилади і методи спостережень. Практикум: навчальний посібник. Рівне: НУВГП – 2008, – 234с.
3. Исаченко А. Г. Методы прикладных ландшафтных исследований. – Л.: Наука, 1980. – 222 с.
4. Макунина Г. С. Методы полевых физико-географических исследований. Структура и динамика ландшафта: Учеб.-метод. пособие . – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1987. – 115с.
5. Полевые практики по географическим дисциплинам / [Исаченков В. А., Лисненко В. К., Гальцова М. З. и др. ; под ред. В. А. Исаченкова]. — М. : Просвещение, 1990. — 224 с.
6. Тессман Н. Ф. Учебно-полевая практика по основам общего землеведения : Учебно-методическое пособие / Н. Ф. Тессман. — М. : Просвещение, 1988. — 168 с.
- 7, Жучкова В.К., Раковская Э.М. Методы комплексных физико-географических исследований. – М.: «Академия», 2004. – 368 с.
8. Дьяконов К.Н., Касимов Н.С., Тикунов В.С. Современные методы географических исследований. – М.: «Просвещение», 1996. – 207 с.
9. Немець К.А., Немець П.М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу. – Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2014.- 172 с.
10. Шуйський Ю.Д. Типи берегів Світового океану. – Одеса: Астропринт, 2000. – 460 с.
10. Шуйський Ю.Д., Вихованець Г.В., Орган Л.В., Принципи організації стаціонарів в береговій зоні морів // Довготермінові спостереження довкілля: досвід, проблеми, перспективи / Матеріали міжнародного наукового семінару. – Львів: Вид-во ЛНУ, 219.- с.38-41.
11. Шуйский Ю.Д., Муркачлов А.Б., Гыжко Л.В. Практикум по береговедению // Методическое пособие для студентов физико-географов. – Одесса: Бахва, 2015. – 84 с.

1. Форма підсумкового контролю успішності навчання - **залік**

2. **Методи діагностики успішності навчання** студентів здійснюється шляхом: оцінювання якості виконання та теоретичного осмислення практичних робіт; усного контролю знань з кожної теми; оцінювання поточних письмових робіт та іспиту.